

Kohtuasi C-8/03

Banque Bruxelles Lambert SA (BBL)

versus

Belgia riik

(Tribunal de première instance de Bruxelles'i eelotsusetaotlus)

Kuues käibemaksudirektiiv – Artikkel 4 ja artikli 9 lõike 2 punkt e – Maksukohustuslase mõiste – Teenuste osutamise koht – SICAV

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Maksusätted – Õigusaktide ühtlustamine – Käibemaks – Ühine käibemaksusüsteem – Majandustegevus kuuenda direktiivi artikli 4 mõttes – Avalikkuselt kaasatud kapitali ühine investeerimine vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse – Hõlmamine*

(Nõukogu direktiiv 77/388, artikli 4 lõige 2)

2. *Maksusätted – Õigusaktide ühtlustamine – Käibemaks – Ühine käibemaksusüsteem – Maksukohustuslased – Mõiste – Muutuva põhikapitaliga investeerimisühingud (SICAV), kelle ainus eesmärk on avalikkuselt kaasatud kapitali ühine investeerimine vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse – Hõlmamine – Teises liikmesriigis kui see, kus asub teenuse osutaja, asuvatele fondidele teenuste osutamise koht – Fondide tegevuskoht*

(Nõukogu direktiiv 77/388, artikkel 4 ja artikli 9 lõike 2 punkt e)

1. Tasuline tegevus, mis hõlmab avalikkuselt kaasatud kapitali ühist investeerimist vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse ja mis väljub tavapärase väärtpaberite omandamise ja müümise raamest ning mille eesmärk on saada kestva tulu, on majandustegevus kuuenda direktiivi 77/388 kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 4 lõike 2 mõttes.

(vt punktid 42 ja 43)

2. Muutuva põhikapitaliga investeerimisühingud (SICAV), kelle ainus eesmärk vastavalt direktiivile 85/611 avatud investeerimisfonde (UCITS) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta on avalikkuselt kaasatud kapitali ühine investeerimine vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse, on maksukohustuslased kuuenda direktiivi 77/388 kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 4 mõttes selliselt, et teises liikmesriigis kui see, kus asub teenuse osutaja, asuvatele SICAV-itele sama direktiivi artikli 9 lõike 2 punktis e nimetatud teenuste osutamise kohaks on nende SICAV-ite tegevuskoht.

(vt punkt 48 ja resolutiivosa)

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

21. oktoober 2004(*)

Kuues käibemaksudirektiiv – Artikkel 4 ja artikli 9 lõike 2 punkt e – Maksukohustuslase mõiste – Teenuste osutamise koht – SICAV

Kohtuasjas C-8/03,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel esitatud eelotsusetaotlus,

mille esitas Tribunal de première instance de Bruxelles (Belgia) 24. detsembri 2002. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 10. jaanuaril 2003, menetluses järgmiste poolte vahel:

Banque Bruxelles Lambert SA (BBL)

ja

Belgia riik,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud A. Rosas, R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts ja S. von Bahr (ettekandja),

kohtujurist: M. Poiares Maduro,

kohtusekretär: vanemametnik M.-F. Contet,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. märtsi 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Banque Bruxelles Lambert SA (BBL), esindajad: advokaadid B. de Duve, S. Houx ja F. Herbert,
- Belgia Kuningriik, esindaja: E. Dominkovitis, keda abistasid advokaadid G. Vandersanden ja E. De Plaen,
- Kreeka Vabariik, esindajad: D. Kalogiros ja S. Spyropoulos, keda abistas M. Tassopoulou, Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: E. Traversa ja C. Giolito,

olles 18. mai 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ, kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas (EÜT L 145, lk 1; edaspidi „kuues direktiiv“), artikli 4 ja artikli 9 lõike 2 punkti b tõlgendamist.

2 Eelotsusetaotlus on esitatud Banque Bruxelles Lambert SA (BBL) ja Belgia riigi vahelise

kohtuvaidluse raames, mis puudutas käibemaksudokumentide maksustamise huvides BBL-i poolt muutuva põhikapitaliga Luksemburgi investeerimisühingutele (*sociétés d'investissement à capital variable*, edaspidi „SICAV”) osutatud teenuste asukoha määratlemist.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

3 Kuuenda direktiivi artikli 2 punkti 1 kohaselt maksustatakse käibemaksuga „kauba tarnimine või teenuste osutamine tasu eest riigi territooriumil maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb”.

4 Sama direktiivi artikli 4 lõiked 1 ja 2 sätestavad järgmist:

„1. Maksukohustustlane on iga isik, kes mis tahes paigas teostab iseseisvalt lõikes 2 sätestatud mis tahes majandustegevust, olenemata nimetatud tegevuse eesmärgist või tulemustest.

2. Lõikes 1 nimetatud majandustegevus on tootjate, ettevõtjate ja teenuseid osutavate isikute mis tahes tegevus, sealhulgas kaevandamine ja põllumajandus ning vabakutseline tegevus. Majandustegevuseks loetakse ka materiaalse või immateriaalse vara kasutamine kestva tulu saamise eesmärgil.”

5 Sama direktiivi artikli 9 lõike 1 ja lõike 2 punkti e kolmas ja viies taane sätestavad, et:

„1. Teenuse osutamise kohaks on teenuse osutaja tegevuskoht või teenuse osutamise asukoht või nimetatud tegevuskoha või asukoha puudumise korral tema alaline elu- või asukoht või peamine elukoht.

2. Sellegipoolest:

[...]

e) on allpool nimetatud teenuste osutamise korral väljaspool ühendust asuvatele teenuse saajatele või ühenduses asuvatele, kuid mitte teenuse osutajaga samas liikmesriigis olevatele maksukohustuslastele, teenuste osutamise kohaks kliendi tegevuskoht või teenuste kasutamise asukoht või nimetatud tegevuskoha või asukoha puudumise korral tema alaline elu- või asukoht või peamine elukoht:

[...]

– konsultantide, inseneride, konsultatsioonibüroode, juristide ja raamatupidajate teenused jms teenused, samuti andmetöötlus- ning teabeandmisteenused,

– [...]

– panga-, finants- ja kindlustustehingud, sh edasikindlustamine, v.a seifide rendileandmine”.

6 Kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti d alapunktide 5 ja 6 kohaselt vabastavad liikmesriigid maksust:

„5. tehingud, sh vahendamine, v.a haldamise ja hoidmisega seotud, mis on seotud aktsiate ja osadega, osalusega äriühingutes ja ühendustes, võlakirjadega ning teiste väärtpaberitega [...];

6. liikmesriikide määratletud eriotstarbeliste investeerimisfondide haldamine.”

7 Nõukogu 20. detsembri 1985. aasta direktiivi 85/611/EMÜ, avatud investeerimisfonde (UCITS) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 375, lk 3), artikli 1 lõige 2 määratleb avatud investeerimisfonde (UCITS) kui fonde:

„– mille ainus eesmärk on avalikkuselt kaasatud kapitali ühine investeerimine vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse ning mis toimivad riski hajutamise põhimõttel,

– mille osakud ostetakse või võetakse osakuomanike nõudmisel tagasi otse või kaudselt nende fondide varast. [...]”

8 Sama artikli lõike 3 kohaselt võib sellise fondi asutada vastavalt seadusele kas „lepinguõiguse (fondivalitseja juhitud lepingulised fondid) või investeerimisfondide õiguse (avatud investeerimisfondid) või põhikirja (investeerimisühingud) alusel.”

Siseriiklikud õigusnormid

9 Code de la TVA belge'i (Belgia käibemaksuseadustik) artikli 4 lõige 1 sätestab põhikohtuasja asjaoludele kohaldatavas redaktsioonis, et:

„Maksukohustuslane on isik, kes käesoleva seadustiku mõistes teostab tavapärase ja iseseisva majandustegevusena kas peamiselt või täiendavalt kaupade tarnet või teenuste osutamist, mille mõte on saada või mitte saada tulu, hoolimata majandustegevuse teostamise asukohast.”

10 Sama seadustiku artikli 21 lõike 2 kohaselt:

„Teenuste osutamise kohaks on teenuse osutaja tegevuskoht või teenuste osutamise asukoht või nimetatud tegevuskoha või asukoha puudumise korral tema alaline elu- või asukoht või peamine elukoht.”

11 Belgia käibemaksuseadustiku artikli 21 lõike 3 punkti 7 alapunktid d ja e täpsustavad erandina lõikes 2 sätestatust, et teenuse osutamise kohaks on:

„7? koht, kus asub teenuse saaja tegevuskoht või teenuste osutamise asukoht või nimetatud tegevuskoha või asukoha puudumise korral tema alaline elu- või asukoht või peamine tegevuskoht, kui teenuseid osutatakse väljaspool ühendust asutatud teenuse saajale või, olenevalt tema majandustegevuse eesmärgist, ühenduses asutatud maksukohustuslasele, kuid kes asub teises riigis kui see, kus teenuse osutaja ning üksnes siis, kui selleks teenuseks on:

[...]

d) õigus- või muude nõustajate, raamatupidajate, inseneride, konsultatsioonibüroode ning teiste teenuste osutajate tavapärase majandustegevusena osutatud intellektuaalse sisuga töödega sarnased tegevused, samuti andmetöötlus- ning teabeandmisteenused [...];

e) panga-, finants- ja kindlustustehingud, sealhulgas edasikindlustus, välja arvatud seifide rent”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

12 Eelotsusetaotlusest tuleneb, et BBL osutas põhikohtuasjas kõnealusel perioodil teenuseid Luksemburgi SICAV-itele [BBL Renta Fund, BBL Renta Cash, BBL Patrimonial, International Aviation Fund, BBL Capital Cash, BBL Portfolio ja BBL (L) Invest]. Vastavalt nõustamislepingule, millele on alla kirjutanud kõik SICAV-id, kohustub BBL:

– nõustama SICAV-it hoiuste haldamisel, tagades, et iga tema antud nõuanne oleks ranges

vastavuses üldiste halduspõhimõtetega ning SICAV-i kehtestatud investeerimispoliitikaga;

– andma SICAV-i igapäevase haldamise eest vastutavatele isikutele dokumente, suulist ja kirjalikku informatsiooni ning konsultatsioone, mida need isikud peavad oma ülesande täitmisel vajalikuks;

– aitama SICAV-it aktsiate, võlakirjade ning kõikide teiste väärtpaberite omandamise, märkimise, ülekandmise ja võõrandamise küsimustes, samuti valuutatehingute või sularahakassaga seotud küsimustes.

13 1998. aasta veebruaris teostas inspection spéciale des impôts de Liège BBL-is kontrolli, mis hõlmas perioodi 1. mai 1993 – 31. detsember 1997. Kontrolli lõpus koostati 28. mail 1998 protokoll, milles märgiti, et BBL ei olnud arvetele, mis olid esitatud Luksemburgi SICAV-itele osutatud konsultatsiooniteenuste eest, märkinud käibemaksu, kuna ta leidis, et Belgia käibemaksuseadustiku artikli 21 lõike 3 punkti 7 alapunktide d või e kohaselt oli teenuste osutamise kohaks Luksemburgi Suurhertsogiriik.

14 Eelotsuse küsimuse esitanud kohus märgib, et protokollist tulenevalt ei kohaldata antud juhul Belgia käibemaksuseadustiku artikli 21 lõike 3 punkti 7, kuna Luksemburgi SICAV-id ei ole Luksemburgi seaduste kohaselt maksukohustuslased.

15 Lisaks tegutses BBL protokollis kohaselt kavatsusega vältida või võimaldada käibemaksu tasumise vältimist, kuna ta pidi olema teadlik, et Luksemburgi SICAV-itele osutatud teenuste hinnalt tasumisele kuuluvat käibemaksu ei maksta ei Belgia ega Luksemburgi riigile.

16 8. juunil 1998 tehti BBL-ile maksuotsus, milles nõuti perioodi 1. mai 1993 – 31. detsember 1997 eest tasumisele kuuluvat käibemaksu 45 491 373,03 eurot, tasumata käibemaksu 200%-ses määras trahvi 90 982 746,07 eurot ning perioodi 1. jaanuar 1998 – 20. juuni 1998 eest intresse 1 819 654,49 eurot.

17 BBL vaidlustas nimetatud maksuotsuse Tribunal de première instance de Bruxelles'is.

18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et iga liikmesriigi vabadus tunnustada või mitte tunnustada oma territooriumil asutatud või seal tegutsevaid äriühinguid käibemaksukohustuslastena toob kaasa ühenduse käibemaksu puudutavate õigusnormide rikkumise, kuna viimaste konkreetne eesmärk on ühtlustada maksukohustuslase mõiste ning anda liikmesriikidele tehingute maksustamise õigus kaubatarnete ja teenuste osutamise asukoha ühetaolise määratlemise teel.

19 Tulenevalt kohustusest tõlgendada siseriiklikke norme kooskõlas ühenduse õigusega, tuleb Belgia käibemaksuseadustiku artikli 21 lõike 3 punkti 7, mis võttis üle kuuenda direktiivi artikli 9 lõike 2 alapunkti e, tõlgendada selle direktiivi sõnastust ning sellega taotletavat eesmärki arvestades, ilma et oleks vaja viidata Luksemburgi õigusele.

20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib siiski, et Euroopa Kohus ei ole veel otsustanud küsimuse üle, kas SICAV-id, kes teostavad majandustegevust kuuenda direktiivi artikli 4 mõttes, on käibemaksukohustuslased.

21 Kui Luksemburgi SICAV-id ei ole käsitletavad käibemaksukohustuslastena, mille tõttu BBL osutatud teenuste kohaks loetakse Belgia, siis tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtu märkuse kohaselt küsimus, kas nendele teenustele võiks kohaldada kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti d alapunktis 6 ette nähtud maksuvabastust.

22 Tuginedes nendele kaalutlustele, otsustas Tribunal de première instance de Bruxelles

peatada menetluse ning esitada Euroopa Kohtule kaks alljärgnevat eelotsuse küsimust:

„– Kas liikmesriigis asutatud muutuva põhikapitaliga investeerimisühingud (SICAV), kelle ainus eesmärk on vastavalt nõukogu 20. detsembri 1985. aasta direktiivile 85/611/EMÜ, avatud investeerimisfonde (UCITS) käsitlevate haldus- ja õigusnormide kooskõlastamise kohta, avalikkuselt kaasatud kapitali ühine investeerimine vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse, on nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ, kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas, artikli 4 mõistes käibemaksukohustuslased selliselt, et nendele SICAV-itele sama direktiivi artikli 9 lõike 2 punktis e nimetatud teenuste osutamise kohaks loetakse nende SICAV-ite tegevuskoht?

– Juhul kui vastus eelnevale küsimusele on eitav, hõlmab põhikohtuasja lahendus vajadust kindlaks määrata need SICAV-itele osutatavate teenuste liigid, millele võib kohaldada kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti d alapunktis 6 ette nähtud maksuvabastust: kas antud kontekstis tuleb abiteenuseid eristada ühest küljest haldamise nõustamise teenustest ning teisest küljest haldusteenustest kui sellistest, mis erinevad esimestest selle tõttu, et nad hõlmavad hallatavate hoiuste haldamise ja käsutamise puhul haldaja otsustusõigust?”

Esimene küsimus

23 Esimese küsimusega küsib eelotsuse küsimuse esitanud kohus sisuliselt seda, kas SICAV-id, kelle ainus eesmärk on vastavalt direktiivile 85/611 avalikkuselt kaasatud kapitali ühine investeerimine vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse, on kuuenda direktiivi artikli 4 mõttes maksukohustuslased selliselt, et teises liikmesriigis kui see, kus asub teenuse osutaja, asutatud sellistele SICAV-itele sama direktiivi artikli 9 lõike 2 punktis e nimetatud teenuste osutamise koht on nende SICAV-ite tegevuskoht.

Euroopa Kohtule esitatud märkused

24 Kõik märkusi esitanud pooled on seisukohal, et vastavalt direktiivile 85/611 asutatud SICAV-id teostavad majandustegevust ning on seetõttu kuuenda direktiivi artikli 4 mõttes käsitletavad maksukohustuslastena.

25 BBL meenutab selles osas Euroopa Kohtu praktikat, mis piiritleb finantsvahendite valdkonnas tehingud, mis kuuluvad majandustegevuse alla kuuenda direktiivi mõttes ja need, mis jäävad sellest väljapoole (vt eelkõige 20. juuni 1991. aasta otsus kohtuasjas C-60/90: Polysar Investments Netherlands, EKL 1991, lk I-3111; 22. juuni 1993. aasta otsus kohtuasjas C-333/91: Sofitam, EKL 1993, lk I-3513, ning 20. juuni 1996. aasta otsus kohtuasjas C-155/94: Wellcome Trust, EKL 1996, lk I-3013).

26 UCITS-ite tegevusi tuleks analüüsida kahel tasandil: esiteks seos UCITS-i ja osakuomanike ning teiseks UCITS-i ja turu vahel.

27 BBL väidab UCITS ja osakuomanike vahelise seose kohta, et võrreldes teiste finantsturul tegutsevate ettevõtjatega turustavad UCITS-d iseäranis aktiivselt oma osasid. Eelnimetatud turustamise korral nõuab UCITS vastavalt olukorrale nn väljalaske- ja tagasivõtmismaksu. Need maksud kujutavad endast märkija poolt UCITS-i osade märkimise või väljaostmisõiguse eest tasumist või nendega lahutamatu seotud teenuste osutamist.

28 UCITS-i ja turu vahelise seose kohta märgib BBL, et UCITS-d pakuvad avalikkusele soodsamaid teenuseid, mis on võrreldavad fondivalitsemise teenustega, mida pakuvad erapangad oma suurklientidele.

29 Arvestades asjaolu, et SICAV-id, kelle tegevus on reguleeritud direktiiviga 85/611, on kuuenda direktiivi artikli 4 mõttes maksukohustuslased, leiab BBL, et kohaldada tuleb sama direktiivi artikli 9 lõike 2 alapunkti e.

30 Belgia valitsus on seisukohal, et tulenevalt Euroopa Kohtu praktikast ei saa üksnes äriühingu osa omandamist või valdamist käsitleda majandustegevusena kuuenda direktiivi mõttes, mis omistab nende tehingute teostajale maksukohustuslase staatuse (vt eespool viidatud kohtuotsus Polysar Investments Netherlands, punkt 13, ning 6. veebruari 1997. aasta otsus kohtuasjas C?80/95: Harnas & Helm, EKL 1997, I-745, punkt 15).

31 Sellegipoolest kuuluvad kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti d alapunktides 4 ja 5 nimetatud SICAV-ite tegevused ja nendes sätetes nimetatud tehingud käibemaksu kohaldamisalasse, eriti siis, kui neid tehakse väärtpaberite müügi raames (vt eespool viidatud kohtuotsused Polysar Investments Netherlands, punkt 14, ja Harnas & Helm, punkt 16).

32 Kreeka valitsus väidab, et SICAV-ite tehtavad tehingud ei kujuta endast tavainvestori tegevust, kes on omandanud äriühingu osasid eesmärgiga hoida neid kasumi saamise eesmärgil, nagu juhtus eelmainitud kohtuasjas Polysar Investments Netherlands, vaid kapitali organiseeritud kasutamist väärtpaberite ostu-müügi eesmärgil. See valitsus märgib muu hulgas, et asjaolu, et kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti d alapunkti 6 kohaselt on eriotstarbeliste investeerimisfondide haldamine käibemaksust vabastatud, tähendab seda, et isikud, kes seda haldust teostavad, on põhimõtteliselt käibemaksukohustuslased.

33 Komisjon märgib esiteks, et välja arvatud Belgias ja Luksemburgis, ei ole liikmesriikides SICAV-ide käibemaksukohustuslaseks olemise küsimus täielikult lahendatud. Viidates eelmainitud Polysar Investments Netherlands kohtuasjale, käsitletakse Hollandis SICAV-eid sarnaselt Luksemburgile mittemaksukohustuslastena. Belgias, Saksamaal, Taanis, Hispaanias, Prantsusmaal, Iirimaa, Itaalias, Portugalis ja Ühendkuningriigis käsitletakse neid küll maksukohustuslastena, kuid nad on maksust vabastatud.

34 Seejärel märgib komisjon, et direktiivi 85/611 mõttes on fondivalitseja üldjuhul ettevõtja, kes osutab teenuseid, mille eest võtab haldustasu. Asjaolu, et kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti d alapunkt 6 näeb otseselt ette eriotstarbeliste investeerimisfondide haldamise maksuvabastuse, näitab, et nimetatud tehingud kuuluvad käibemaksu kohaldamisalasse.

35 Fonde haldav fondivalitseja või SICAV-i tegevus hõlmab vaieldamatult materiaalse või immateriaalse vara kasutamist kestva tulu saamise eesmärgil kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 2 mõttes ning eristub seeläbi *holding*-ettevõtjatest, kes tegelevad üksnes aktsiate valdamisega. Fondivalitsejate erinev kohtlemine tulenevalt nende tegutsemisest kas välise fondivalitseja või SICAV-i enda kaudu läheks vastuollu käibemaksuga maksustamise neutraalsuse põhimõttega.

Euroopa Kohtu hinnang

36 Tuleb meenutada, et kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 1 kohaselt on maksukohustuslane iga isik, kes teostab iseseisvalt sama artikli lõikes 2 sätestatud mis tahes majandustegevust. Mõiste „majandustegevus” on lõikes 2 määratletud sellise tegevusena, mis hõlmab tootjate, ettevõtjate ja teenuseid osutavate isikute mis tahes tegevust, sealhulgas materiaalse või immateriaalse vara kasutamist kestva tulu saamise eesmärgil. Vastavalt ühtse käibemaksusüsteemi neutraalsuse

põhimõtte nõuetele viitab mõiste „kasutamine” kõikidele juriidilise sisuga tehingutele (vt 4. detsembri 1990. aasta otsus kohtuasjas C?186/89: Van Tiem, EKL 1989, lk I-4363, punkt 18; 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C?306/94: Régie dauphinoise, EKL 1994, lk I-3695, punkt 15, ja 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C?77/01: EDM, EKL 2004, lk I?4295, punkt 48).

37 Vastavalt kuuenda direktiivi eesmärgile, milleks on muu hulgas maksukohustuslase ühtse määratluse alusel käibemaksusüsteemi loomine, tuleb seda staatust hinnata üksnes selle direktiivi artiklis 4 esitatud kriteeriumide alusel (vt eespool viidatud kohtuotsus Van Tiem, punkt 25).

38 Samuti tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei tuleks aktsiate tavapäraselt omandamist ning valdamist kuuenda direktiivi mõttes käsitleda majandustegevusena, millest tekib omandaja maksukohustus. Üksnes finantsosaluse omandamine teises äriühingus ei kujuta endast vara kasutamist kestva tulu saamise eesmärgil, kuna võimalik dividend osaluse viljana saadakse vaid vara omamise tulemusena ning mitte tasuna majandustegevusest sama direktiivi mõttes (vt eespool viidatud kohtuotsused Harnas & Helm, punkt 15, ja 26. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C?442/01: KapHag, EKL 2001, lk I-6851, punkt 38). Seega, kui need tegevused ei kujuta endast nimetatud direktiivi mõttes majandustegevust, ei ole seda ka tegevused, mis hõlmavad nende osaluste üleandmist (vt eespool viidatud kohtuotsused Wellcome Trust, punkt 33, ja KapHag, punkt 40).

39 Samas ei saa muude kaubeldavate väärtpaberite tavapärase ostmine ja müümine tähendada vara kasutamist kestva tulu saamise eesmärgil, ainus võimalik kasu nendest tehingutest saadakse nende väärtpaberite müügist (vt eespool viidatud kohtuotsus EDM, punkt 58).

40 Niisiis ei saa põhimõtteliselt neid tehinguid käsitleda majandustegevustena kuuenda direktiivi mõttes.

41 Tulenevalt kuuenda direktiivi artikli 13 B osa punkti d alapunktist 5 võivad väärtpaberitega seotud tehingud sellegipoolest kuuluda käibemaksu kohaldamisalasse. Euroopa Kohus on juba otsustanud, et selles sättes nimetatud tehingud on sellised, mille eesmärk on kestva tulu saamine tehingutest, mis väljuvad väärtpaberite tavapärase omandamise ja müümise raamest, nagu seda on väärtpaberitega seotud kaubanduse käigus sooritatud tehingud (vt eespool viidatud kohtuotsus EDM, punkt 59).

42 Nagu tuleneb direktiivi 85/611 artikli 1 lõikest 2 hõlmavad SICAV-ite tehingud avalikkuselt kaasatud kapitali ühist investeerimist vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse. SICAV-id koostavad ja valitsevad väärtpaberite portfelle tasu eest märkijate nimel viimaste poolt osade ostmisel hoiustatud kapitali abil.

43 Selline tegevus, mis väljub tavapärase väärtpaberite omandamise ja müümise raamest ning mille eesmärk on saada kestm tulu, on majandustegevus kuuenda direktiivi artikli 4 lõike 2 mõttes.

44 Sellest järeldub, et SICAV-id on kuuenda direktiivi artikli 4 mõttes maksukohustuslased.

45 Järelikult on teises liikmesriigis kui see, kus asub teenuse osutaja, asutatud SICAV-ite kuuenda direktiivi artikli 9 lõike 2 punktis e nimetatud teenuste osutamise kohaks nende SICAV-ite tegevuskoht.

46 Sellegipoolest väidab Belgia valitsus, kes antud kontekstis küll möönab, et SICAV-itele osutatud nõustamis-, andmetöötlus- ning teabeandmisteenused kuuluvad kuuenda direktiivi artikli 9 lõike 2 punkti e kolmanda taande kohaldamisalasse, et see säte ei hõlma seevastu neile SICAV-

itele osutatud haldamisteenuseid, mida iseloomustab õiguslik või faktiline otsustusõigus.

47 Sellisel juhul piisab, kui sedastada, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 20 märkis, et kuuenda direktiivi artikli 9 lõike 2 punkti e kolmas ja viies taane hõlmavad niihästi nii nõustamisteenuseid kui panga- ja finantstehinguid.

48 Seega tuleb esimesele küsimusele vastata, et SICAV-id, kelle ainus eesmärk vastavalt direktiivile 85/611 on avalikkuselt kaasatud kapitali ühine investeerimine vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse, on maksukohustuslased kuuenda direktiivi artikli 4 mõttes selliselt, et teises liikmesriigis kui see, kus asub teenuse osutaja, asuvatele SICAV-itele sama direktiivi artikli 9 lõike 2 punktis e nimetatud teenuste osutamise kohaks on nende SICAV-ite tegevuskoht.

Teine küsimus

49 Kuna teine küsimus esitati juhuks, kui vastus esimesele küsimusele oleks eitav, siis ei ole vaja teisele küsimusele vastata.

Kohtukulud

50 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotamise siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Muutuva põhikapitaliga investeerimisühingud (SICAV), kelle ainus eesmärk vastavalt nõukogu 20. detsembri 1985. aasta direktiivile 85/611/EMÜ, avatud investeerimisfonde (UCITS) käsitlevate haldus- ja õigusnormide kooskõlastamise kohta, on avalikkuselt kaasatud kapitali ühine investeerimine vabalt kaubeldavatesse väärtpaberitesse, on nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ, kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas, artikli 4 mõttes maksukohustuslased selliselt, et teises liikmesriigis kui see, kus asub teenuse osutaja, asutatud SICAV-itele sama direktiivi artikli 9 lõike 2 punktis e nimetatud teenuste osutamise kohaks on nende SICAV-ite tegevuskoht.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.